

ничих фондів та фондівдачі; зменшення фізичного та морального зносу. Не менш важливим показником є частка ринку, яку займають ці підприємства. Так, у 1997 р. ТзОВ „Пустомитівська друкарня” контролювало менше 1% ринку образотворчої (етикетної) продукції у Львівській області, а в 1999–2000 рр. ця частка зросла до 20% й одночасно збільшилася кількість замовників з інших регіонів. У 1996 р. на 35,69% ринку паперово-білових виробів Львівської та сусідніх областей займала продукція ВАТ „Бібльос”, а в 2000 р. ця частка значно зросла (по певних товарах навіть існує монополічне становище, по інших контролюється 60–65% ринку), й спостерігається спрямування збутової політики в Центральну і Східну Україну, відкрито представництво в Києві.

Щодо результатів діяльності „Атласу”, „Видавництва „Вільна Україна” й „Збручу”, які, як уже зазначалося, використовують, в основному, заходи захисної реструктуризації, то спостерігається загрозливе наростання негативних явищ: зменшення обсягів виробництва, збитковість основної діяльності, втрата замовників і „людського” капіталу, моральне і фізичне старіння обладнання. Протягом досліджуваного періоду ці підприємства використовували і певні поодинокі інструменти наступальної реструктуризації, але вони в більшості випадків були малоефективними, оскільки не були достатньо підготовлені і забезпечені ресурсами, скеровувалися на окрему ділянку, а загальні принципи функціонування підприємства залишалися без змін.

Безперечно, не можна стверджувати, що ці підприємства занепадають через застосування захисної реструктуризації. Проблема полягає в неефективному використанні її інструментів. Подібна тактика, яка може виявитися ефективною для окремих підприємств, що очікують поживлення ділової активності й сприятливої ринкової кон’юнктури, неприйнятна для тривалого використання вітчизняними підприємствами, оскільки не приводить до їх фінансового благополуччя і викликає ще глибшу кризу національної економіки.

Отож, засоби захисної реструктуризації недоцільно використовувати тривалий період, бо це призводить до погіршення фінансового стану підприємств, до втрати їх конкурентних переваг і позицій на ринку. Оптимальним є одночасне використання всіх інструментів реструктуризації відповідно до фінансово-економічного стану підприємства, як це роблять ВАТ „Бібльос” та ТзОВ „Пустомитівська друкарня”.

1. Бондарчук Р. Стратегія реструктуризації підприємств і організацій // Економіка України. 1999. №10. С. 10.
2. Беець В. Реструктуризація підприємств як умова оздоровлення економіки // Розбудова держави. 1998. №5–6.
3. FISHER S. AND GELB A. THE PROCESS OF SOCIALIST ECONOMIC TRANSFORMATION. JOURNAL OF ECONOMIC PERSPECTIVES. 1991. VOL. 5. №4. P. 91–105.

УДК 655.3.021.3

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ НОРМ ФАРБИ В ОФСЕТНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

В.В.Мартинів, М.М.Масловатий, Ю.А.Ротер

Описана методика розрахунку норм витрат фарби в офсетному виробництві.

Methods for calculation of norms of paint expenditures for offset production are examined.

Суть даної методики полягає в наступному. На плашку розміром 7,5x12 см розкатним валиком наносили певну кількість (від одного до восьми шарів) фарби. На прободрукарському верстаті робили відповідну кількість (від одного до восьми) відбитків – на стандартні аркуші паперу формату А-4, які зважували на аналітичній вазі ВЛА-200 до і після нанесення фарбових шарів. Кількість фарби на відбитку визначали як різницю цих ваг і перераховували у витратах фарби в грамах на 1м². Далі денситометром на кожному відбитку в десяти точках вимірювали оптичну густину. Результати вимірів загальноприйнятим методом усереднювали і приймали за оптичну густину відбитка. Одержані значення використовували для побудови кривих залежності оптичної густини від витрат фарби. Для аналітичного описання цих залежностей відповідні криві лінеаризували шляхом подвійного логарифмування.

Графічно будували лінійні анаморфози залежностей, а потім методом найменших квадратів визначали коефіцієнти відповідних лінійних рівнянь. Відбір експериментальних даних проводили таким чином, щоб коефіцієнт кореляції був найбільшим. При коефіцієнті кореляції $r \leq 0,95$ сумнівні точки відкидали й коефіцієнти рівнянь лінійних анаморфоз і коефіцієнт кореляції обраховували заново.

Шляхом сумісного розв'язання лінійних рівнянь визначали критичну величину витрат фарби ВФкр, яка відповідає зміні швидкості $dD/d(V\Phi)$. Ця величина перераховується на приведений формат (60x90 см) шляхом множення на коефіцієнт 0,54.

УДК 655.002.2

ПРО ВПЛИВ ФАХОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ У ПОЛІГРАФІЇ

С.Г. Янчишин, Б.В. Никифорок, Е.Т. Лазаренко

Розглядається питання про вплив фахової літератури на соціально-економічну діяльність у поліграфії.

Is regarded an issue about influencing the professional literature on socially economical activity in polygraphy.

Видання фахової літератури є однією з найважливіших умов як для нормального функціонування галузі, так і для інтенсифікації її розвитку. Потреба у фаховій літературі зумовлена вимогами часу. З одного боку, необхідністю навчання фахівців різного рівня – робітників, інженерів, науковців – і неперервного підвищення їх кваліфікації. З другого боку, потребою в „біжучій” загальній інформації, а також у довіднику, звідки можна дістати вичерпні практичні відповіді та рекомендації з техніко-економічних, технологічних та інших питань.

Особисті контакти, відвідування виставок, семінарів і конференцій, що сьогодні досить широко розповсюджені, Інтернет та електронна пошта, які застосовуються ще обмежено, не спроможні забезпечити ці потреби, і тому залишається нагальною необхідність фахової книги – підручника або навчального посібника, видань практичного характеру, фахової періодики – газет, збірників, часописів [2, 5, 6].

Для забезпечення підготовки висококваліфікованих спеціалістів видавничо-поліграфічного комплексу у поліграфічних навчальних закладах потрібно видавати якісні підручники і навчальні посібники. Як відомо, перші з них містять систематизоване викладення навчальної дисципліни і відповідають програмі дисципліни, другі частково або повністю замінюють або доповнюють підручник. Вони офіційно затверджені як такі види видань [1, 4].

До створення підручників і навчальних посібників висунуто ряд вимог, затверджених Міністерством освіти і науки України: наявність високого науково-методичного рівня і довідкового апарату, доступність викладення, зв'язок навчального матеріалу з практичними завданнями. У виданні повинні прослідковуватись тісні міжпредметні зв'язки, посилення уваги до питань професійної орієнтації (із загальнонаукових і загальноінженерних дисциплін) з урахуванням використання ЕОМ [3].

На підставі цих вимог в Українській академії друкарства та Українському науково-дослідному інституті спеціальних видів друку за участю ряду видавництв – „Світ”, ВФ „Афіша”, НВП „Мета”, „ХаГар” та інших – видано цілу низку посібників і підручників для спеціальності „Видавничо-поліграфічна справа”. Їх підготували такі досвідчені фахівці, як Барановський І.В., Гавенко С.Ф., Гаррі Л.М., Гунько С.М., Дудяк В.О., Жидецький В.Ц., Жидецький Ю.Ц., Зацерковна Р.С., Карпенко В.С., Лазаренко О.В., Маїк В.З., Мельников О.В., Мельничук С.І., Міклушка І.З., Пашуля П.Л., Перегятко Б.Т., Рак Ю.П., Сисюк В.Г., Слоцька Л.С., Ткачук М.П., Хаджинова С.Є., Шаблій І.В., Шибанов В.В., Шовгенюк М.В., Ярема С.М., Яхимович Ю.П. та інші.

Маючи певні методичні особливості, навчальний посібник не може, однак, задовольнити виробничі потреби практиків. У той же час є потреба в створенні навчальної та практичної